

[Ellen Strange Petersen.]

fremkommer forældreønske herom. Det konservative mindretal finder denne holdning så faretruende for de private realskoler, at det må markere en skarp afstandtagen herfra.

Virkningerne af folkeskoleloven på dette område har allerede vist sig, idet flere private realskoler på landet er blevet solgt til kommuner, og der kan næppe være tvivl om, at udviklingen vil fortsætte ad denne vej, når det foreliggende lovforslag er blevet gennemført. Det synes da også, som om lovens fædre selv regner med denne mulighed, idet der er afsat særlige tilskud til de mindste landrealskoler i en overgangsperiode på 5 år. Overgang til hvad? Formentlig til undergang. Man får indtryk af, at det er tilskud til en forlængelse af de små skolars dødskamp. Det bliver sandsynligvis et fåtal af de private realskoler på landet, der vil kunne klare sig i konkurrencen med de kommunale realafdelinger, der oprettes.

Det konservative mindretal mener, at det er en dårlig måde at holde løfterne fra i fjor på. Da blev der af de partier, der vedtog folkeskoleloven, og ikke mindst af den højtærede undervisningsminister, givet tilsagn om, at der ville blive set med stor velvilje på den private realskole. Velvilje i en overgangstid eller velvilje over for de store skoler med god modstandskraft er efter mindretallets opfattelse ikke tilstrækkelig. Vi har ønsket en lov, der på lang sigt kunne medvirke til at give også de små private realskoler sunde eksistensmuligheder; vi tror ikke på, at det kan lykkes med det foreliggende lovforslag, uanset hvor smukke tilskudstillene i øjeblikket kan se ud på papiret, og derfor stemmes der fra konservativ side imod dette lovforslag som helhed.

Poul Thomsen: Efter at det ærede medlem fru Ellen Strange Petersen har givet udtryk for de tanker, som det konservative folkeparti har gjort sig om forslaget til lov om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte, skal jeg kun komme med nogle ganske få betragtninger vedrørende de to andre lovforslag, som her er til behandling.

Allerede ved disse lovforslags første behandling i tinget sluttede jeg med at sige,

at vi fra vor side ville medvirke ved forslagenes behandling i udvalget, og det har vi også gjort. Men netop denne behandling har bestyrket os i, at den såkaldte skole-reform er en stor fejltagelse, og at det havde været rigtigt, om man havde udsat dens ikrafttræden til et tidspunkt, da både de økonomiske og de pædagogiske forhold havde været så gennemdrøftet og tilrettelagt, at man havde kunnet danne sig et heldsbillede af den kommende skolestruktur.

Selv nu, da der jo er blevet fremsat og vedtaget en række forslag vedrørende forskellige skoleformers økonomiske forhold, er man ikke ved vejs ende. De københavnske skoleforhold er ikke ordnet, og man ved ikke noget om, hvordan samordningen kommer til at se ud. Det fremgik da også af de udtalelser, som det ærede medlem hr. K. B. Andersen kom med for et øjeblik siden, at man er i vildrede med, hvilket resultat der vil komme ud af forskellige foranstaltninger, og at der derfor skal finde en undersøgelse sted, når lovforslagene er vedtaget, ligesom det ærede medlem hr. Marius Buhl erklærede, at der er mange ukendte faktorer til stede.

Det synes altså, som om det ikke er lykkedes at koordinere skoleformerne, men at vi har fået en broget mosaik, som det er overladt til fremtiden at lægge sammen.

Jeg har allerede ved første behandling udtrykt sympati for adskillige af de synspunkter, som er nedfældet i de to lovforslag, ganske særlig for det forhold, at de kommunale gymnasier får en med statsgymnasierne mere ligeberettiget stilling. Men under behandlingen af sagen er det blevet mig endnu mere klart, hvor vanskelig en stilling eksamensskolerne — og ganske særlig gymnasierne — får under den nye skolelov.

Det havde vel også været naturligt, om man ved tilrettelæggelsen af den nye skolestruktur havde undersøgt spørgsmålet om forholdet mellem kommunernes og statens skolevæsen nøjere, sådan at man havde fundet ud af, hvorledes de økonomiske forhold mellem disse to faktorer skulle ordnes. Det har man undladt at tage stilling til i første omgang, og nu kommer man med det som en detalje i en større mosaik. Jeg tror, det ville have været rigtigt, om man havde fået undersøgt spørgsmålene til bunds, og om man havde foretaget den undersøgelse, som nu bebudes, på et tidligere tidspunkt.